

परिवर्तनको लागि क्राइम अपरेशन

CRIME OPERATION

साप्ताहिक

नेपाल खादिपानी संस्था
शाखा कार्यालय, विराटनगर

सूचना

गर्मी, सुख्खा याम बढे सँगै जमिन मुनीका पानीका सतह घटिरहेकोले गर्दा पानी उत्पादन कम हुन गई वितरण प्रणालीमा समस्या भएको जानकारी गराउँदै वितरण गरिएको पानी सहि सदुपयोग गरि दिनु हुन अनुरोध छ, साथै कहि कतै पाईप लिक्के भई पानी खेर गईरहेको देख्नु भएमा कार्यालयलाई जानकारी गराई दिनु होला ।

पानी उमातेर र फिल्टर गरेर मात्र प्रयोग गर्ने बानी बसालौ ।

□ वर्ष १३ □ अंक २२ २०८१ माघ ६ आईतबार Sunday 19, JAN 2025 □ पृष्ठ: ६, □ मूल्य रु. १०/-

पूर्वमुख्यमन्त्री थापामाथि आक्रमण

भोजराज घिमिरे
विराटनगर । कोशी प्रदेशका पूर्वमुख्यमन्त्री तथा नेपाली कांग्रेस संसदीय दलका नेता उद्वव थापामाथि फापाको कनकाई स्थित जामुनवारी चोकमा शनिवार साँभ आक्रमण भएको छ ।

नेपाली कांग्रेस कोशी प्रदेश समितिका सभापति समेत रहेका पूर्वमुख्यमन्त्री थापामाथि भएको यस घटनाले प्रदेशको शान्ति सुरक्षा व्यवस्थामाथि गम्भीर प्रश्न खडा गरेको छ ।

पूर्वमुख्यमन्त्री थापाको गाडी जामुनवारी चोकमा पुगेपछि विद्युत प्राधिकरणका चालक सहित दुई व्यक्ति उनलाई आक्रमण गरेका हुन् । कांग्रेसका अनुसार भीआईपी सवार गाडीलाई साइड नदिएको र भीआईपी भनेर चिनेपछि

आक्रमण भएको हो । पूर्वमुख्यमन्त्री थापाको देब्रे आँखाको माथिल्लो भागमा चोट लागेको छ, र उनलाई उपचारका लागि चित्वा सिटी हस्पिटल, चित्वा मोड लगेको छ ।

घटनामा संलग्न दुई जना व्यक्तिलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ । घटनाको विषयमा विस्तृत छानविन भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । थापाले नागरिकको ज्यानको सुरक्षामा सरकार गम्भीर बन्नु पर्नेमा पूर्वमुख्यमन्त्री थापाले जोड दिएका छन् । “यो घटनाले जिल्लाको शान्ति सुरक्षा व्यवस्थाको वास्तविकता छर्लङ्ग पारेको छ,” उनले भने ।

पूर्वमुख्यमन्त्री थापा नेपाल प्रेस युनियन फापाको कार्यक्रममा सहभागी भई फर्कने क्रममा आक्रमणमा परेका हुन् । कांग्रेस सले घटनाको कडा निन्दा गर्दै दोषीलाई कडा कारवाहीको माग गरेको छ ।

सेवा ट सुदक्षालाई प्रभावकारी बनाउने प्रजिअको प्रतिवद्धता

विराटनगर । नेपाल विकास निर्माणका काममा सबै सरकारका सह-सचिव इन्द्रदेव गार्डु साथै “संघीय सरकारको प्रतिनिधिका रूपमा कानुनको दायराभन्दा बाहिर गएर कुनै पनि काम गर्ने जानकारी दिए ।

मोरङ जिल्लाको भारतसंग सीमा जोडिएको र उच्च जनघनत्व भएको जिल्ला भएकोले यहाँ सुरक्षाको चुनौती बढी हुने बताउँदै प्रजिअ संघीय सरकारको प्रतिनिधिका रूपमा जिम्मेवारी पूरा गर्ने र सबै पक्षको सुझावलाई महत्व दिने बताएका छन् ।

प्रजिअ यादवले आफ्नो भूमिकालाई सन्तुलित राख्दै राजनीतिक, प्रशासनिक, र प्राथमिकता भएको प्रमुख

खेलकुद महासंघमा : राय

विराटनगर । नेपाल दोस्रो जिल्ला अधिवेशन लाई सम्बोधन गर्दै नेपाल खेलकुद महासंघका केन्द्रीय अध्यक्ष पशुंराम बस्नेतले महासंघले पछिल्लो समय खेल क्षेत्रलाई गतिशील बनाउन देशभरि खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजन तथा रचनात्मक गतिविधि गरिरहेको बताउनु भएको थियो ।

२९ सदस्यीय जिल्ला कमिटीको उपाध्यक्षमा रिक्की रानामगर (प्रभाकर) र नविन थापा, सचिवमा सागर केसी, सहसचिवमा इन्दु वाँस्कोटा र मेनका ठाकुर र कोषाध्यक्ष मा करुणा दाहाल निर्वाचित हुनु भएको महासंघ स्थायी कमिटी सदस्य रोहित कोइरालाले जानकारी दिनु भयो ।

वांकी अन्तिम पेजमा...

इन्डो-नेपाल स्केटिंग प्रतियोगितामा भारतलाई हराउँदै नेपाल प्रथम

विराटनगर । १० औं इन्डो-नेपाल रोलर स्केटिङ्ग च्याम्पियनसिप २०२५ प्रतियोगिता मा भारतलाई हराउँदै नेपाल प्रथम भएको छ ।

विराटनगरको दिल्ली पब्लिक स्कुलको प्रांगणमा भएको सो प्रतियोगितामा भारतलाई हराउँदै नेपाल प्रथम भएको हो ।

सो प्रतियोगितामा भारतको हिमाचल, उत्तराखण्ड, राजस्थान, महाराष्ट्र र गुजरात प्रदेशका २२ जना छात्र-छात्रा खेलाडीहरू

समावेश भएका थिए । त्यसैगरी नेपालको विराट नगरका ५ वटा विद्यालयका ५६ जना छात्र-छात्रा खेलाडी हरूको सहभागिता रहेको थियो ।

विभिन्न उमेर समूहमा गराईएको स्केटिङ्ग प्रतियोगितामा नेपालले २७ स्वर्ण, १४ रजत र १३ कांस्य प्राप्त गरी प्रथम भएको छ । त्यसैगरी भारत २४ स्वर्ण, १६ रजत र १७ कांस्य प्राप्त गरी दोस्रो भएको छ ।

प्रतियोगिताको समु-दघाटन जिल्ला प्रहरी कार्यालयका एसपी नारायण चिमरीयाले दिव्योमा बत्ती बालेर समुदघाटन गर्दै, स्पोटले व्यक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै स्वास्थ्य र स्वस्फूर्त बनाई छोटो समयमा देशको र आफ्नो नाम समेत विश्व सामु चम्काउन सक्ने विधा भएको बताए ।

विशिष्ट अतिथि खेलकुद

विकास समिति मोरंग जिल्लाका अध्यक्ष इन्द्र लामा, दिल्ली पब्लिक स्कुलका प्रधानाध्यापक वि वि लिम्बु, भारतका टीम संयोजक पवन अग्रवाल रहेका थिए । सोही अवसरमा करतिको खेलाडी हरूले खेल प्रदर्शन समेत गरेका थिए ।

स्केटिङ्ग एण्ड स्केटवोर्ड एशोसिएसन मोरंग जिल्ला अध्यक्ष सुरज कामतको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको थियो ।

Birat expo 2025 Digital Koshi Bridging Innovation and Investment

Platform for Progress & Prosperity

| Birat Bazaar B2B | Business Clinic | Rojgar Koshi | Vision Koshi & Startup Hackathon
 | Q-HSEF | Corporate and Agro-SMEs | JobBriz | Mero Desh Merai Utpadan | Automobile

माघ ११ देखि २० गते सम्म
डिग्री क्याम्पस, विराटनगर

सेवा...

जिल्ला अधिकारी यादवले बताए। वर्षौंदेखि अधुरो रहेको हुलाकी राजमार्गका कारण जनताले सास्ती खेपिरहेका छन्। यसलाई यथाशक्य चाँडो सम्पन्न गर्न सरोकारवाला निकायसँग सहजीकरण गरी काम अगाडी बढाउने प्रजिअ यादवका भनाई छ।

मोरङ प्रशासनले हुलाकी राजमार्ग निर्माणका लागि जिम्मा लिएका निर्माण कम्पनीहरूसँग माग ३ गते विशेष छलफलको आयोजना गर्ने तयारी गरेको छ। यसअघि जिल्लाका पूर्व प्रजिअहरूले पनि यो विषयमा पहल गरे पनि

समस्या समाधान नभएको भन्दै यादवले यसलाई प्राथमिकता मा राख्ने बताए।

प्रजिअ यादवले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई थप चुस्त र प्रभावकारी बनाउने घोषणा गर्दै “प्रशासनको सेवा प्रवाहलाई जनतासम्म सहज र प्रभावकारी बनाउने काम गर्छु। मासिक रूपमा कार्यप्रगति विवरण साविक जनाइ गरी पारदर्शिता कायम राख्नेछु,” भन्दै प्रतिबद्धता जनाए।

भारतसँग जोडिएको सीमा क्षेत्रको संवेदनशीलता र चोरी-तस्करी नियन्त्रणलाई ध्यानमा राख्दै सुरक्षा व्यवस्थामा कडाइ गर्ने, “सीमामा हुने अपराधिक

गतिविधि नियन्त्रणमा कुनै सम्झौता हुनेछैन। सुरक्षा व्यवस्थामा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन ल्याउनेछु,” वहाँको भनाई छ।

यसअघि प्रजिअ यादव चितवन, सुनसरी, र इलाम जस्ता जिल्लामा प्रजिअको रूपमा काम गरिसकेका यादवले आफ्नो अनुभवलाई मोरङमा लागू गर्ने भन्दै मोरङमा पनि स्वास्थ्य क्षेत्रमा रहेको बेला काम गरेकोले मोरङ जिल्ला मेरो लागि नयाँ नभइ पुरानै भएको बताए।

सवै पक्षसँग समन्वय र सहकार्य गर्नका लागि १० वटा व्हाटसप ग्रुप बनाएको छ। पत्रकार, प्रदेश सभा सदस्य,

मन्त्री, प्रशासनिक समूह, व्यापारीक समूह लगायतको समूह बनाएर सबै सँग सल्लाह लिने र जुन क्षेत्रमा आफू काम गर्ने त्यस क्षेत्रको व्हाटसप ग्रुपमा म्यासेज, सूचना हाली पादरशी रूपमा काम गर्ने प्रतिबद्धता प्रजिअ यादवले जनाए।

खेलकुद...

त्यस्तै, अधिवेशनमा बोल्दै नेकपा एमाले स्थायी कमिटी सदस्य तथा जनसंगठन संयन्त्र प्रमुख भानुभक्त ढकालले खेलकुद महासंघ एमालेको सबै भन्दा सक्रिय जनसंगठन रहेको भन्दै प्रशंसा समेत गर्नु भएको थियो।

पुस महिनाको सर्वोत्कृष्ट प्रहरीमा प्रधान घोषित

विराटनगर। कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगरले इलाका प्रहरी कार्यालय भेडेटार धनकुटामा कार्यरत प्रहरी नायब निरीक्षक रमेश प्रधानलाई २०८१ साल पुष “महिनाको सर्वोत्कृष्ट प्रहरी घोषित गरेको छ।

विभागीय मूल्यांकनमा, आदेश-निर्देशनको पालना गरी उच्च मनोबल र साहसका साथ आफ्नो कर्तव्य निर्वाह गर्ने क्रममा प्रहरी नायब निरीक्षक रमेश प्रधानले पुष २५ गते धनकुटाको सांगुरीगढी गाउँपालिका-९ चाँदीबजार स्थितताम चैक जाँच गर्ने क्रममा मोटर साइकलमा लागूऔषध गाँजा

कोशी धरानतर्फ जाँदै गरेका मानिसहरूलाई नियन्त्रणमा लिन खोज्दा उनिहरूले प्रहरी माथि नै आक्रमण गरे पश्चात हवाई फायर गरी मोटरसाइकलमा सवार रहेका ६ जना मानिसहरूलाई ५ वटा मोटरसाइकल तथा १२० किलोग्राम लागूऔषध गाँजा सहित पक्राउ गर्न सफल भएको थियो।

साथै आफ्नो जिम्मेवारी एरिया इलाकाहरूमा शान्ति सुरक्षा कायम राख्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको हुँदा निज प्रहरी नायब निरीक्षकबाट सम्पादित कार्यको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै २०८१ साल पुष “महिनाको सर्वोत्कृष्ट प्रहरी” घोषित गरिएको छ।

एमपक्स संक्रमणबाट बच्न र बचाउन

- विद्वेषबाट आउने जो कहीमा एमपक्सको सतमावित जोखिम हुने हुनाले अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परिक्षण गरनु
- ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने, शरिर सुनिने, ढाड दुख्ने, ताँसेपिष्टी दुख्ने एमपक्स रोगका प्रमुख लक्षण हुन्
- त्यस्ता लक्षण देखा परे स्वास्थ्य परिक्षण गरनु
- एमपक्स अन्त्यन्तै संक्रामक रोग भएकोले संक्रमण हुना साथ आइसोलेसनमा बस्नु
- घना बस्ती र सहरी क्षेत्रमा यसको संक्रमण छिटो बढ्ने भएकोले सचेतना बढाउनु

नेपाल सरकार, विज्ञापन बोर्ड

नगरवासीको लागि विशेष अनुरोध

- नगरपालिका वा वडा कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने सम्पत्ती कर, व्यवसाय कर लगायतका करहरू समयमै बुझाउनु
- सडकमा जथाभावी सवारी साधन पार्किङ नगरो
- सडक पेटीमा कुनै पनि किसिमका व्यापार व्यवसाय नगरो
- सडकको क्षेत्राधिकार भित्र ठेला पसल तथा निर्माण सामग्री नराखौ
- नगर क्षेत्रभित्र निर्माण हुने घरको निर्माण पूर्व अनिवार्य घर नक्सा पास गर्ने गर्नु
- पञ्जीकरणका कार्यहरू ३५ दिन भित्रै गरी जर्जवानाबाट बचौ
- महिला सशक्तीकरणलाई प्राथमिकता दिऔ
- सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य गर्नु
- उपभोक्ता हित विपरीत हुने कुनै पनि क्रियाकलापहरू पूर्ण रूपमा रोक्नु
- मिसावट तथा रंग रोगन गरिएका खानेकुराहरूको बेचबिखन र सेवन गर्नु नगरो
- बाल श्रमको अन्त्य गर्नु
- आफ्नो घर वरिपरी हरियाली बनाउन वृक्षा रोपन गर्ने संस्कारको विकास गर्नु
- देखावटी रूपमा फजुल खर्च नगरो
- सभ्य रूपमा चाडपर्व मनाऔ
- चाडपर्वको बेला सुरक्षित यात्रा गर्नु

विराटनगर महानगरपालिका
महानगर कार्यापालिकाको कार्यालय
मोरंग, कोशी प्रदेश

१० औं इन्डो-नेपाल रोडर स्केटिंग च्याम्पियनसिप २०२५ प्रतियोगितामा भाग लवाई हराउँदै नेपाल प्रथम भाषपछि सुशिराली मनाउँदै।

खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा मन्त्रालयको जनहितामा जारी सूचना

- सिंचाइ प्रणालीको विकास र विस्तार गरी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरौं। सबै प्रकारका पानीका स्रोत, मुहान, कुलो, पैनी नहर आदिको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी आकासे पानीबाट संकलित पोखरी, भूमिगत लिफ्ट, सतह आदि सिंचाइ प्रणाली मार्फत पानीका थोपा थोपालाई कृषिमा प्रयोग गरौं। सडक पूर्वाधारजस्ता अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा कुलो पैनी नहरको संरचनामा क्षति नपुग्यौं, क्षति पुगेमा क्षति पुग्यो भने निकायबाटै तत्काल मर्मत सभार गरौं। सिंचाइ प्रणालीमा कम ऊर्जा खपत गर्ने र नविकरणीय ऊर्जाबाट चल्ने उपकरणहरूको प्रयोग गरौं।
- आधुनिक प्रविधि र उन्नत जातका विउविजनको प्रयोग, वालीमा विविधीकरण र परिवर्तन तथा नगदे वालीलाई प्राथमिकता दिई परम्परागत कृषि पेशाबाट आधुनिक व्यावसायिक र भरपर्दो पेशामा रूपान्तरित भई स्वदेशमै समुन्नत भविष्य निर्माण गरौं। अर्गानिक कृषि उत्पादनमा जोड दिई मानव स्वास्थ्यप्रति संवेदनशील बनौं।
- वर्षाको समयमा बाढी पहिरो तथा कटान जस्ता जल उत्पन्न प्रकोप आउन सक्ने भएकाले नदीको प्राकृतिक वहावलाई अवरोध पुग्यो किनाराहरू अतिक्रमण गरेर सम्भावित कटान, पहिरो जस्ता जोखिम युक्त क्षेत्रमा संरचना निर्माण गरी बसोबास नगरौं। नदी कटान, पहिरो रोकथाम तथा माटोको संरक्षणका लागि बनाइएका संरचनाहरूको सम्भार र संरक्षण गरौं। जलवायु परिवर्तनप्रति सचेत रहौं। वर्षाको पूर्व जानकारीका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभागको www.hydrology.gov.np वेबसाइटको सूचनाहरूबाट सुन्नुसुचित रहौं।

खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, विराटनगर

सतपाढकीय

विराट एक्स्पोजीको सत्भावना

कोशी प्रदेशको राजधानी विराटनगरमा आर्थिक र औद्योगिक विकासका माध्यमबाट राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउने उदेश्यका साथ आठौँ संस्करणको विराट एक्स्पोजी अगामी माघ ११ गतेदेखि २० गते लाने भएको छ । स्थापित निजी क्षेत्रको प्रतिनिधिमुलक संस्था उद्योग संघान मोरंगले एक्स्पोजी आयोजनामा हुने एक्स्पोजी हाप्पोजी जस्तो सम्भावनायुक्त मुलुकका लागि औद्योगिक तथा व्यापारिक मेला आयोजना गर्नु विशेष महत्त्वको विषय हो । "विराट एक्स्पोजी" ले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार प्रवर्द्धनका लागि ठूलो अवसर प्रस्तुत गरेको छ । विराटनगर, औद्योगिक इतिहासका लागि परिचित सहर, देशको पूर्वी भागमा आर्थिक गतिविधि र व्यापारका केन्द्रका रूपमा रहँदै आएको छ । यहाँको भौगोलिक पहुँच, सीमा नजिकको स्थिति, र औद्योगिक पृष्ठभूमिले यसलाई व्यापारिक गतिविधिको लागि उपयुक्त गन्तव्य मानिएको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको विराट एक्स्पोजी ९ वटा पेभिलियन अन्तर्गत २ सय ६८ वटा स्टल रहने छ । नेपाल, भारत, पाकिस्तान र बंगलादेशका गरी विराट बजार बिटुवीका १२ स्टल, स्टार्टअप भिजन कोशी ट्याकाथुनका १२ स्टल, र जिगरा कोशीका १२ स्टल, व्यावसायिक सेवा प्रदायक, सूचना, शिक्षा तथा डिजिटल प्रविधिका ४० स्टल, अटोमोबाइलका २० स्टल, औद्योगिक तर्फ ७५ स्टल, औद्योगिक, कर्पोरेट, कृषि, पर्यटन तथा एसएमईजका ७५ स्टल, खाद्यका १० स्टल र प्रयोजकका १२ स्टल रहनेछ ।

यस्तो प्रकारका एक्स्पोजीहरूले पर्यटन प्रवर्द्धनदेखि विदेशी लगानी आकर्षणसम्मका सम्भावनाहरू बोकेका एक्स्पोजी भौतिक संरचना, यातायात सुविधा, र अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुरूपका व्यवस्थापनमा चुनौतीहरू छन् । "विराट एक्स्पोजी" जस्ता मेलाहरूले नेपाललाई व्यापारिक तथा औद्योगिक गन्तव्यका रूपमा स्थापित गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छन् । सर कार, व्यवसायी, र सरोकारवालाहरूको सहकार्यले यसलाई सफल बनाउनुपर्छ । यसले देशको आर्थिक विकासलाई समेत तीव्रता दिन सक्ने छन् ।

साप्ताहिक राशिफल

Table with 2 columns: Day/Sign and Description. Rows include: 1. मेष (Aries), 2. वृष (Taurus), 3. मिथुन (Gemini), 4. कर्कट (Cancer), 5. सिंह (Leo), 6. कन्या (Virgo), 7. तुला (Libra), 8. वृश्चिक (Scorpio), 9. धनु (Sagittarius), 10. मकर (Capricorn), 11. कुम्भ (Aquarius), 12. मीन (Pisces).

विद्यार्थीलाई होमवर्क दिने कि नदिने ?

प्रविन्न रेग्मी

सात वर्षकी चन्द्रकला स्कूलको पोसाक लगाइसकेपछि घरमै अलप भइन् । स्कूल जान तयार भएकी बच्ची आमाले खोज्दा घरकै ठूलो दरवाजको कुनैमा दर्खानिएर चुपचाप लुकेर बसेकी भेटिइन् ।

उनी स्कूल जान तयार थिइन्ना गहभरि आँसु थियो तनाबका कारण शरीर अरमड थियो । सधैँ स्कूल जाने चन्द्रकलाले यस्तो स्वभाव बेलाबेलामा देखाउँथिन् ।

कारण-शिक्षकले दिएको अत्यधिक गृहकार्य (होमवर्क) गर्न नसकेको र त्यसको परिणामको त्रासले अतालिएकी ।

यो एक प्रतिनिधि घटना हो यस्तै प्रकृतिका वृत्तान्त थुप्रै सुनिन्छन् ।

यो लेखअघि पाठक समक्ष यसै सन्दर्भमा केही प्रश्न तैयारैछु- हाम्रो बालबालिकाप्रतिको सबैदनशीलता कहाँ गयो होला? किन ती कलिलाहरूलाई बयस्कको जस्तै व्यवहार गरिन्छ? गृहकार्यको बोझ दिएर शैक्षिक उन्नति ल्याउन प्रेरित स्कूल वा शिक्षकहरूले र गृहकार्यले थिचार्ण घरमा आफ्नै बालबालिकाका सुलभ वृत्तिहरूलाई तुरापात गराउने अभिभावकहरूले किन उनीहरूका स्वयंयमानका पक्ष पाखा लगाउँछन् ?

बालबालिकालाई गृहकार्य दिने वा नदिने भन्ने तातो बहस शिक्षा क्षेत्रमा भइरहन्छ ।

बालबालिकालाई गृहकार्य दिने वा नदिने भन्ने तातो बहस शिक्षा क्षेत्रमा भइरहन्छ । अनुसन्धानहरूले के देखाउँछन्, तुलनात्मक विश्लेषण गर्नुछु । पहिलो पाठोमा किन नदिने, दोस्रो पाठोमा किन दिने र निष्कर्षमा के उपयुक्त हुन्छ भन्ने राख्ने छु ।

आशा छ, यसले अन्तरकूटि दिन्छ । अध्येता अल्फी कोहनले आफ्नो किताव 'द होमवर्क मिथ' मा बालबालिकालाई गृहकार्यको बोझ दिन नहुने बताएका छन् । स्कूलको दिनभरको कार्यपछिको स्वतन्त्र समय खोसिन नहुनेमा उनी जोड दिन्छन् ।

उनको अध्ययनले देखाएको छ- गृहकार्यले विद्यार्थीको बौद्धिक विकासमा धार्मिक फरक पार्दैन । गृहकार्य गरेर आउने भनिएको फाइदाको तुलनामा यसले ल्याउने विकटारी र तनावको प्रभाव धेरै पछि प्रत्युत्पादक पनि हुन्छ ।

अस्ट्रेलियन शिक्षामनोवैज्ञानिक रिचर्ड बाकरको अनुसन्धानको निष्कर्ष पनि त्यही छ-विशेषगरी प्राथमिक तहका विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धि र गृहकार्यबीच कुनै महत्त्वपूर्ण सम्बन्ध छैन । गृहकार्यले उच्च शैक्षिक नतिजा ल्याउँदैन ।

शिक्षक र अनुसन्धानकर्ता वेन्डी तोशितारा भनिन्छन्, 'गृहकार्य बालबालिकाको विकासको चरण र आवश्यकतासँग मेल नखाएमा हानिकारक हुन्छ ।'

कोहन भन्छन्, 'गृहकार्यले विद्यार्थीको प्रगति हुन्छ भन्नु एक भ्रम हो । प्राथमिक तहका विद्यार्थीलाई त शिक्षाको नाममा निर्देशन गरिने गलत मार्ग हो ।

बालबालिका प्रति शैक्षिक अविश्वासको परिणती हो ।'

उनी थप भन्छन्, 'माध्यमिक र निम्न माध्यमिक तहका विद्यार्थीको शैक्षिक प्रगति र गृहकार्यबीच थोरै अन्तरसम्बन्ध भए पनि गृहकार्य नै शैक्षिक उपलब्धिको आधार होइन । प्रशस्त गृहकार्य गर्ने विद्यार्थीको प्रगति धेरै छ पनि त्यसको मूल कारण गृहकार्य होइन । त्यसैले उच्च उपलब्धि पाएका सबै विद्यार्थीले धेरै गृहकार्य गर्छन् भन्न हुँदैन, अन्यलाई यसको बोझले थिच हुँदैन । यसले शैक्षिक समता खल्बलिन्छ ।'

अध्ययनहरूले देखाएका छन्-अभ्यासका नाममा दोहोर्थाड-तेहर्थाड लेख्न दिइने गृहकार्यको प्रचलनले विद्यार्थीहरू जिज्ञासाबाट वञ्चित हुन्छन् । उनीहरूको सिर्जनशीलतामा हास आउँछ । सिकाइको प्राकृतिक रूचि र आन्तरिक प्रेरणा कम हुन्छ । शिक्षाप्रति नकारात्मक भावना विकास हुन्छ ।

विद्यार्थीले बयस्क वा आफ्नै दैवीरहस्यसँग अन्तर्क्रिया गर्ने समय गृहकार्यले लिँदा यसले सामाजिक विकासमा समेत अवरोध पुऱ्याएको अनुसन्धानहरूले देखाएका छन् ।

स्कूल समयपछि चार-पाँच घण्टासम्म गृहकार्य नै गरिरहँदा विद्यार्थी थक्का समय अभाव र थकानका कारण परिवारजनसँग घुलमिल हुने अवसर पनि कम हुन्छ । यो क्रम बढ्दै जाँदा उसको भावनात्मक विकास अवरूढ हुन्छ । यसको प्रभाव तत्काल नदेखिए पनि कालान्तरमा एकलकाटे, समाजमा घुलमिल हुन मुस्किल हुने जस्ता स्वभाव विकास हुने देखिएको छ ।

गृहकार्यको बोझले विद्यार्थीको सामाजिक, भावनात्मक विकासमा प्रत्यक्ष असर पर्ने अनुसन्धानले देखाएका छन् ।

स्ट्यानफोर्डका डिनिस पोपले चार हजारभन्दा बढी विद्यार्थीमा अध्ययन गरेर आएको निष्कर्षलाई प्रायोगिक शिक्षा जनलमा प्रकाशन गरेका छन् । उनको निष्कर्ष छ -

गृहकार्यको अधिक बोझले विद्यार्थीको मानसिक र शारीरिक स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष नकारात्मक असर गर्छ । गृहकार्यले प्रायः पारिवारिक समयमा अवरोध ल्याउँछ । जसले अभिभावक र बाल बालिकाबीच द्वन्द्व सिर्जना गर्छ । एकातर्फ अभिभावकहरू गृहकार्य पूरा गराउन बाध्य हुन्छन्, अर्कोतर्फ बालबालिकाहरूलाई भन्फटिलो लागेको गृहकार्यको प्रतिरोध गर्दा सम्बन्ध तनावपूर्ण हुन्छ ।

गृहकार्यले बालबालिकाको स्वतन्त्र खेल, अतिरिक्त क्रियाकलाप र विश्रामका लागि

समय कम गरिदिन्छ ।

कोहनले भावनात्मक र सामाजिक विकासका साथै सिर्जनशीलता विकासका लागि फुसँदको समय आवश्यक हुने बताएका छन् । धेरै घण्टासम्म गृहकार्य गर्नुपर्ने बालबालिकाले उनीहरूको सर्वांगीण विकासका लागि महत्त्वपूर्ण पारिवारिक अनुभवहरू गुमाउन सक्छन् । गृहकार्यले प्रायः आलोचनात्मक सोचभन्दा आज्ञा पालना गर्ने बानीलाई प्राथमिकता दिन्छ । यस्ता कार्यहरू अक्सर विद्यार्थीहरूले आफूलाई दिइएको आदेश पूरा गराउन खोजिएको बुझ्छन्, र उनीहरू त्यसमा आलोचनात्मक प्रश्न गर्न, अन्वेषण गर्न उत्साहित हुँदैनन् । काम पूरा गर्ने ध्येयमा केन्द्रित हुँदा अध्ययन यान्त्रिक हुन्छ ।

एकै प्रकारका गृहकार्य सबै विद्यार्थीका लागि उपयुक्त हुँदैनन् । स्कूलमा गृहकार्यलाई विद्यार्थीहरूको व्यक्तिगत आवश्यकता, क्षमता, वा चासोअनुसार प्रायः परिभाषित गरिँदैन । एउटै संचोमा ढालेका कार्यहरूले विद्यार्थीहरूको अद्वितीयपनलाई सम्बोधन गर्दैन र विविध सिकाइ शैली र गतिलाई ध्यानमा राख्दैन ।

शिक्षाले विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो सिकाइको स्वामित्व लिन सशक्त बनाउनुपर्छ । तर विशेषगरी बाध्यकारी र कठोर गृहकार्यले विद्यार्थीहरूको स्वायत्तता हटाउँछ । सिकाइलाई रोजाइ होइन, भन्फटिलो बनाउँछ । यसको प्रभाव सिकाइको स्वयंयमनमा पर्छ र शैक्षिक जिम्मेवारी लिने प्रवृत्तिलाई नकारात्मक असर पर्छ ।

अब लेखको दोस्रो पाठोमा गृहकार्यका सकारात्मक पक्षहरूबारे अनुसन्धानले के भन्छ भन्ने हेरौं । अध्येता ह्यारिस कुपर र रबर्ट मर्जानो, यी दुई नाम गृहकार्य पक्षधरका रूपमा आउँछन् । यी दुवैले गृहकार्यको आवश्यकता यसका परिणतीहरूलाई समर्थन गर्छन् । उनीहरूको विश्लेषण र अध्ययनले ठिकठिक गृहकार्य आवश्यक हुने देखाउँछ ।

ह्यारिस कुपरको गृहकार्यको दस मिनेट नियम विश्वप्रसिद्ध छ । उमेर र कक्षा बढ्दै जाँदा गृहकार्यलाई दस मिनेटको आधार राखेर दिइएमा प्रभावकारी हुने उनी बताउँछन् । कक्षा एकका विद्यार्थीलाई दस मिनेट, दुईका लागि बीस, तीका लागि तीस र चारका लागि चालीस मिनेट एवं प्रकारले कक्षा अनुसार दसले दिइएमा बौद्धिक विकासका लागि सहयोगी हुने यो एक सरल र सिधा नियम हो ।

माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूलाई दुई घण्टा वा आवश्यकता अनुसार थोरै थप गृहकार्य दिन सकिने यो नियमले निर्देशित गर्छ । कुपरको विश्लेषणले विशेषगरी

माध्यमिक र उच्च माध्यमिक तहमा गृहकार्य र शैक्षिक उपलब्धिबीच सकारात्मक सम्बन्ध देखाएको छ । गृहकार्यले विद्यार्थीलाई अभ्यास, समीक्षा र बोध विकास गर्ने अवसर प्रदान गर्छ ।

उनी भन्छन्, 'गृहकार्यले जिम्मेवारी, समय व्यवस्थापन र अनुशासन जस्ता जीवन उपयोगी सीपहरूको विकास गर्न र दीर्घकालीन सफलताका लागि अध्ययनको बानी विकास गर्न सहयोग गर्छ ।'

कुपरले गृहकार्यका कारण पारिवारिक तनाव नआउने बताउँछन् । 'यसले त घर र स्कूलबीच पुलको काम गर्छ । किनभने, गृहकार्यको माध्यमबाट अभिभावकलाई बालबालिकाको सिकाइमा सहभागीता जनाउने अवसर दिन्छ र बालबालिकाको सामाजिक भावनात्मक विकासमा सहयोग पुग्छ,' उनी भन्छन् ।

अनुसन्धानकर्ता रबर्ट मार्जानोले गृहकार्यबारे गहन अध्ययन र लेखन गरेका छन् । आफ्नो किताव 'क्लासरूम इन्स्ट्रक्सन ड्याट वक्स' मा मार्जानोले गृहकार्यले विद्यार्थीको सिकाइमा सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्ने तर्क प्रस्तुत गरेका छन् ।

मार्जानोको विचार अनुसार गृहकार्यले स्वतन्त्र सिकाइ र जिम्मेवारीलाई प्रोत्साहन गर्छ । यस्ता कक्षाकोठा बाहिर गरिने कार्यले विद्यार्थीको स्वयंयमन सीप र सिकाइ व्यवस्थापन गर्ने क्षमता विकास गर्छ । यसले कक्षामा सिकेका कुरालाई विद्यार्थीले शैक्षिक जिम्मेवारी लिने अवसर पार्छन् र सिकाइलाई दिगो बनाउँछन् ।

मार्जानोले गृहकार्यका पक्षधर भए पनि यसका नियम र सर्तलाई शिक्षकले पालना नगरे गृहकार्य निष्प्रभावी र नकारात्मक हुन सक्नेमा सचेत गराउँछन् । उनी भन्छन्, 'गृहकार्य पाठ्य योजनाका विधिपट्ट लक्ष्यहरूसँग संरेखित हुनुपर्छ । विद्यार्थीलाई सम्बन्धमै रचनात्मक पृष्ठपोषण दिनुपर्छ जसले विद्यार्थीलाई आफ्ना गल्ती थाहा पाउन, सोच परिष्कृत गर्न र सीप सुधार्न सहयोग गर्छ ।'

उनको अर्को महत्त्वपूर्ण सर्त छ-गृहकार्यको मात्रा होइन, गुणस्तर हुनुपर्छ । आलोचनात्मक सोच र समयमा समाधानलाई प्रोत्साहन गर्ने सोचपूर्वक विद्यार्थीका कार्यहरू मात्रै लाभदायक हुन्छन् । जेन थ्याट्टी भिजिबल लॉन्ड्रका लागि प्रसिद्ध छन् । उनले विद्यार्थीको उपलब्धिमा प्रभाव पार्ने तत्वहरूको अनुसन्धानलाई समर्पणमा प्रस्तुत गरेका छन् । उपयुक्त गृहकार्यले विद्यार्थीको उपलब्धिमा सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्छ भन्ने उनको कूटकोण छ ।

यस्तै, विककी डेभिस एक लोकप्रिय शैक्षिक ब्लगर हुन् जसलाई 'द कुल क्वाट टिचर' बानी ५ पेजमा...

मकर संक्रान्ति मगही संस्कृतिमा तिला संक्राईत

जय प्रकाश महतो

नेपाल समाजशास्त्र र विज्ञानमा आधारित प्रकृतिमैत्री सांस्कृतिक पर्वहरूको उद्गम स्थल हो। यस पवित्र भूमिमा हजारौं सालको अनुभव र वैदिक प्रयोगात्मक रहन-सहनबाट अनेकौं प्रकारका चाँडपर्वहरू, संस्कृति परम्पराहरू निर्माण भएका छन्। नेपाल आयुर्वेदको जननी हो। नेपालमा पाईने खानेकुराहरू औषधी जन्म पदार्थहरू हुन्।

एक वर्षमा १२ वटा महिना, ४ वटा ऋतुहरू अनि १२ वटै मसान र १२ वटै संक्रान्तिहरू, विक्रम संवत्का यी महत्वपूर्ण गणकहरू हुन्। वैशाखे संक्रान्तिबाट शुरु भएका वर्षका दिनहरू क्रमशः विभिन्न मसान र संक्रान्ति हुँदै चैत मसान्तमा पुगेर अन्त्य हुन्छ। यो विभिन्न गणितहरू मध्ये महत्वपूर्ण गणित हुन्।

प्रत्येक माघ महिनाको प्रथम दिनलाई नेपाली भाषामा माघी/माघे/मकर संक्रान्ति भनिन्छ भन्ने मगही भाषा संस्कृतिमा तिलुवा सक्रान्ती/तिला संक्रान्ती (सक्राइत) भन्ने गरिन्छ। यो पर्व आफ्नै खेतबारीमा उब्जेको नगदे अन्नवाली र घरेलु उद्योगसँग सम्बन्ध राख्छ। यो पर्व प्रकृति मैत्री मात्रै नभई मौसम विज्ञान र खानपानको प्रयोगसँग समेत सम्बन्ध राख्छ। जाडो मौसमको मध्य भागमा हुने यो पर्वले तुलो अर्थ राख्छ। माघ १ गतेका दिन सूर्य धनु राशीबाट मकर राशीमा प्रवेश गर्दछन्। भौगोलिक, जातीय र सांस्कृतिक विविधता रहेको नेपालमा एकै दिन पर्ने र एउटै नामको पर्वलाई पनि विभिन्न भेग र समुदायमा विभिन्न ढङ्गले मनाउने प्रचलन छ।

मगही संस्कृति संस्कारको सनातन धर्ममा तिलको विशेष महत्व छ, चाहे होम-जाप गर्नलाई अक्षतको रूपमा होस् या पूजा वा

लेखक : जय प्रकाश महतो

दान गर्दा होस् या कुनै पितृकर्म वा शुभकार्य, तिल अपरिहार्य छ। माघ १ गतेका दिन तिलको पकवानकालागि प्रसिद्ध छ, तिललाई भुटेर अनि सख्खरमा मुछेर बनाईएका लड्डुहरू आजको विशेष परिकार हो, त्यसैकारणले पनि माघे सक्रान्तीलाई तिलुवा सक्रान्ती पनि भनिन्छ। यो साकाहारी पर्व हो।

मगही संस्कृतिमा तिल, गुड, चामल मिसाएर सफा केराको एउटा पातमा गोसाईं (घरको देवता) लाई र अर्को पातमा घरको बाहिर पितृको नाममा चढाईन्छ। बाहिर चढाउँदा पितृहरूले चरा र विभिन्न प्रकारको जनावरहरूको भेषमा आई ग्रहण गर्ने विश्वास मान्यता छ।

अर्कोतर्फ नर्थ पोल र साउथ पोल अर्थात् उत्तरी र दक्षिणी ध्रुवका वारेमा हामीले भुगोलमा पढेका छौं, सूर्य र पृथ्वीको दिशालाई पनि लगभग यस्तै ध्रुवको अवस्थीतीका आधारमा गणना र मापन गरिन्छ। माघ १ गते बदेखि सूर्यको दिशा उत्तरायणतर्फ लाग्दैछ, उत्तर उन्मुख यो सूर्यको दिशा अफ्न्याने असर गर्ने र माघ १ गते बदेखि हिँउद घट्दै जाने र

वसन्तका साथै पिप्पम बढ्दै जाने मान्यता छ। गाँउघरमा प्रतिदिन १ तिलको दरले दिन लामो हुने विश्वास पनि छ।

माघ १ गतेका दिन सूर्यवंशी राजा भगिरथले सोही दिन गङ्गा नदीलाई पृथ्वीमा अवतरण गराई आफ्नो पूर्वजको उधार गरेको मान्यता पनि छ। यही मान्यताको आधारमा माघे सङ्क्रान्ति पर्वको उपलक्ष्यमा गाँउको तलाउ, नदी नाला, खोला, पोखरी, इनार, ताल, तिर्थ स्थलहरूको घाट, बराहक्षेत्र, गंगा नदी, कोशी नदी, गण्डकी नदी, त्रिवेणी, कन्काई लगायत धार्मिक तथा पवित्र स्थलहरूमा स्नान गरी आफ्नो र आफ्नो परिवारको सुख समृद्धिको लागि भगवान सूर्यसँग कामना गर्ने आफ्नो पितृहरूको श्राद्ध र पितृहरूको नाममा दान गर्ने परम्परा रहेको छ। माघ १ गते देखि काठमाण्डौ उपत्यका नजिकै को पनौतीमा एतिहासिक मकर मेला लाग्दछ, सूर्यवंशी लिच्छवी राजा मानदेवका पालादेखि यो मेला शुरुभएको हो।

यस पर्वमा घ्यू, चाकु, तिलको लड्डु, भुजाको लड्डु चुराको लड्डु सख्खर/ गुडमा

बनाई चढाईन्छ र प्रसादको रूपमा ग्रहण गर्ने चलन रहेको छ। मगही भाषामा लड्डुलाई लय/लाई भन्ने गरिन्छ। अर्थात्, लय=लड्डु। तरुल, सख्खर खण्ड, पिडाङ्गुको विभिन्न परिकार बनाईन्छ भन्ने खिचडी (जाउलो) पनि बनाईन्छ। तराईतिर ज्यादै पचलीत मगही उखान "खिचडीके चार यार, दही पायड घी आ अचार"।

जाडोको समयको यस्ता पोपिला खानेकुरा खानाले न्यानो हुनुका साथ-साथै अन्य चर्मरोग र जोर्नीका समस्या आदीबाट समेत राहत मिल्दछ भन्ने विश्वास रहेको छ। साथै, मगही समाजमा विहे भएको छोरीचेलीहरूलाई घ्यू, चाकु, तिलको लड्डु भुजाको लड्डु चुराको लड्डु सख्खर/गुडमा बनाई सनेश स्वरूप पढाउने चलन छ। हरेक छोरीचेली हरूले आफ्नो माइतबाट कतिवेला सनेशा उपहार आउँछ भनेर प्रतिक्षा गरिरहेका हुन्छ। अन्तमा माघी/माघे/मकर वातिलुवा सक्रान्ती/तिला संक्रान्ती/सक्राइतको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु। महतो अग्र्यक्ष्य भाषा संस्कृत प्रतिष्ठान मोरङको अग्र्यक्ष्य हुनुहुन्छ।

लागुऔषधका विभिन्न ट्याब्लेट सहित ट पत्राउ

विराटनगर। भापा, मोरङ र सुनसरीबाट लागुऔषध सहित ९ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

माघ २ गते भापाको दमक नगरपालिका-६ स्थितमा इलाका प्रहरी कार्यालय दमकबाट खटिएको प्रहरी टोलीले चेकजाँचको क्रममा दमक-२ का २३ वर्षीय सुसन बन्जुरालाई लागुऔषध टामोले ५०-२०० क्याप्सुल र स्यास्पिन-२०० ट्याब्लेट सहित पक्राउ गरेको थियो। इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विर्तामोड-५ का २५ वर्षीय प्रकाश राजवंशी, ३२ वर्षीय रतन राजवंशी, २१ वर्षीय करण धिमाल र इलाम एकतप्ता-७ का २१ वर्षीय आर्षिष लिम्बुलाई ४२० मिलिग्राम लागु औषध ब्राउन सुगर सहित पक्राउ गरेको थियो।

त्यसैगरी लागु औषध नियन्त्रण ब्यूरो विराटनगरको

प्रहरी टोलीले हिजो धरान-१२ स्थित लेटाङ-२ का २९ वर्षीय निरज मगरलाई १ ग्राम ३ मिलिग्राम लागु औषध ब्राउन सुगर सहित पक्राउ गरेको थियो। इलाका प्रहरी कार्यालय नेम्बूवाले बुढिगंगा-२ टंकी चौक स्थितबाट २४ वर्षीय मोहमद हाकिमको साथबाट निट्राजेपाम-४० चक्की फेला पारी नियन्त्रण मा लिएको थियो।

त्यस्तै इलाका प्रहरी कार्यालय धरानले हिजो गोप्य सुचनाको आधारमा ट्रािमाडोल -२५ सय क्याप्सुल लागु औषध सहित धरान-१०को २७ वर्षीय मनिक्का वि.क र ३८ वर्षीया रेनुका लिम्बुलाई पक्राउ गरेको थियो।

पक्राउ परेका उनिहरूको सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भईरहेको छ।

आन्दोलन गर्ने चेतावनी

विराटनगर। मोरङको बुढीगंगा गाउँपालिका वडा नं. १ टंकी चौक देखिको बाढीको पानीलाई दुई किलो मिटर पूर्वमा रहेको खदरा खोला मार्फत सिधिया खोलामा मिसाउने गरी भई रहेको एकलौटी निर्माण कार्य शुरु भए आन्दोलन गर्ने स्थानीय बासीले चेतावनी दिएका छन्।

बुढीगंगा-१ का स्थानीय बासीहरूले नेपाल पत्रकार महासघ मोरंग शाखाको सहायतामा पत्रकार सम्मेलन गरी सो निर्माण कार्य जुन दिन शुरु हुने छ सोही दिन देखि शान्ति पूर्ण आन्दोलन गर्ने चेतावनी स्थानीय सुनिल केसीले दिए।

स्थानीयले भने हरेकवर्ष सिधिया खोलामाआउने बाढीको कटान र डुबानको जोखिमले गर्दा दजनौं घर परिवार विस्थापित र सयौं घरपरिवार जोखिममा पर्दै आएको छ। अझै सिधिया नदीमा खदरा खोलामार्फत बाढीको पानी मिसाउँदा हुने डुबान र कटानले गर्दा प्रभावित क्षेत्रमा बस्ने बुढीगंगा-१ का बासीन्दा मात्रै नभएर विराटनगर महानगर पालिका-१९ र कटहरी-१ मा बसोबास गर्ने तटिय क्षेत्रका बासिन्दाहरूको समेत उडीबास लाग्ने निश्चित छ।

विना सरकारी योजना, विना डिपीआर र बतावरण प्रभाव

मुल्याङ्कन समते नगरी स्थानीय बासीलाई कुनै जानकारी नगराई स्टुक्क उपभोक्ता समिति बनाएर ७ विगहा निजी जग्गा उकासन सयौं घरपरिवारलाई डुबान र कटानमा पारेर उडिबास लगाउन खोजेको भन्दै स्थानीयले विरोध जनाएका छन्।

हामी प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाको निर्माण कार्य अगाडी नवढाउन वडा र पालिका प्रमुखलाई समेत चेतावनी सहित ध्यान आर्कषण पत्र पनि बुझाई सकेका छौं समस्यालाई वेवास्ता गरे चरणबद्ध आन्दोलन घोषणा गरेर निर्माण स्थलमै घर्ना बस्ने सियाराम माभीले बताए।

विना सरकारी योजना खदरा खोला र सिधिया नदीमा बाढी मिसाउने अपारदर्शी निर्माण कार्य तुरुन्तबन्द गर, खदरा खोला र सिधिया खोलामा दिगो तटबन्ध गर, गाउँपालिकाको एकलौटी अपारदर्शी कार्य मान्य छैन, सरकारी योजना सहित डिपिआर, बतावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन प्रतिवेदन र पालिका परिषद अनि उपभोक्ता समितिको निर्णय लाने निश्चित छ।

श्री भाग्य रेखा ज्योतिष केन्द्र

श्री दीपक मोदगल्यावाय जी
ज्योतिष वास्तुशास्त्र एवं कर्मकाण्ड विशेषज्ञ

पुस्तक लेखक/लेखिका विशेषज्ञ (पत्रिका/पत्रिका/पत्रिका लेखक/लेखिका)

फोन: +977-98422231225/ 98043368202
Email: bhagya77rekha@gmail.com

ग्रह, नक्षत्र निवारण, जन्मकुण्डली निर्माण, रत्न एवं धर्मोपदेश्य द्वारा कष्टको समाधान, स्वदेश तथा विदेश रोजगार, व्यापारिक, स्वास्थ्य शिक्षा एवं कैरीयर, (Love & Married Life) परामर्श हेतु भक्तदेखि आरम्भ शुभ्या पूर्व फोन द्वारा रुग्ण अर्थव्यय जिन्तुईला ।

घर/कार्यालय/फसल/घोक्म/हेटौडा/औद्योगिक तथा रिज्युल्ट हेतु घान्तु परामर्श जिन्तुईला ।
समय-विहान ९:०० बजे देखी साँझ ६:०० बजे सम्म

जीवन विकासले १४ प्रतिशत बोनस सेयर दिने प्रस्ताव पारित

विराटनगर । जीवन विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको छैठौँ साधारणसभाले बोनस सेयरको वितरणको प्रस्ताव पारित गरेको छ । आइतवार केन्द्रीय कार्यालय कटहरीमा भएको साधारण सभाले आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को मुनाफाबाट सेयर धनीलाई १४ प्रतिशत बोनस सेयर वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको हो ।

आर्थिक वर्ष २०७०/०८० को वितरण योग्य मुनाफाबाट पनि जीवन विकासले १४ प्रतिशत नै बोनस सेयर वितरण गरेको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को मुनाफाबाट पनि सेयर सदस्यहरूका लागि १४ प्रतिशत बोनस वितरण गरेको हो । साधारणसभाले लागि ०.७३६८ प्रतिशत नगद लाभांश पनि पारित गरेको छ । यो नगद लाभांश बोनस सेयरको कर प्रयोजनसमेतका लागि हो ।

जीवन विकासको चुक्ता पुँजी १ अर्ब ३४ करोड ७४ लाख १८ हजार ९०० रुपैयाँ थियो । छैटौँ साधारणसभाबाट १४ प्रतिशत अर्थात् १८ करोड ८६ लाख ५२ हजार ६४६ रुपैयाँ रुपैयाँ बोनस सेयर पारित भएपछि, भएपछि जीवन विकासको चुक्ता पुँजी १ अर्ब ५३ करोड ६१ लाख ७१ हजार ५४६ रुपैयाँ पुगेको छ ।

३१ जिल्लामा जीवन विकास जीवन विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको सेवा ३१ जिल्लामा पुगेको छ । यसअघि २४ जिल्लामा थियो । लघुवित्त कार्यक्रम विस्तार गर्दै जीवन विकासले ३१ जिल्लामा सेवा प्रवाह गरिरहेको हो । जीवन विकासको शाखा संख्या १६० वटा छन् ।

१६० शाखा कार्यालय मार्फत

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा ३ लाख ५२ हजार २५९ विपन्न परिवारलाई घरदैलोमा पुगेर वित्तीय सेवा प्रवाह गरेको लघुवित्तका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत संजय कुमार मण्डलले जानकारी दिए ।

जीवन विकासले अन्य बैंक सहर नै आफना सदस्यहरूलाई डिजिटल सेवा प्रवाह गरिरहेको जानकारी दिए । 'डिजिटल सेवा तर्फ जीवन विकासले सदस्यलाई कमासियल बैंक भन्दा कम सेवा दिएको छैन, सदस्यलाई सबै सुविधा दिएका छौं, गाउँगाउँमा ह्युमन एटिएमको व्यवस्था पनि गरेका छौं, उनले भने, 'जीवन विकासबाट डिजिटल क्षेत्रमा नमुना योग्य काम गरेका छौं ।

नेपालको दोस्रो ठूलो लघुवित्तको पहिचान बनाएको जीवन विकासको कुल सम्पति २८ अर्ब २२ करोड ९७ लाख ४ हजार पुगेको छ । लघुवित्तले १० अर्ब ५३ करोड ३० लाख ४३ हजार रुपैयाँ निक्षेप संकलन गरेको छ । २७ अर्ब २१ करोड ४४ लाख ५० हजार रुपैयाँ ऋण लगानी गरेको छ ।

साधारणसभा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै अध्यक्ष विक्रमराज सुवेदीले लघुवित्तका लागि

विभिन्न अवरोध सृजना भइरहेको बताए ।

असहज परिस्थितिमा पनि लघुवित्तले सदस्यलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरिरहेको बताए । 'आर्थिक मन्दीको प्रभावको कारण व्यापार, व्यवसाय तथा रोजगारीमा आएको संकुचन ले समग्र लघुवित्त क्षेत्रलाई नकारात्मक असर गरेको छ, उनले भने, 'केही समूह तथा व्यक्तिहरूले लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू विरोधी गतिविधि संचालन गरी लघुवित्त कार्यक्रममा अवरोध सृजना गर्ने, लघुवित्त संस्थाहरूलाई कार्यक्रम बन्द गर्न धम्की दिने, कर्मचारीहरूलाई गालीगलौज तथा हातपात गर्ने, सोभार्सिडा सदस्यहरूलाई वित्तीय सेवा उपभोग गर्न बाधा पुर्‍याउने कार्य भइरहेको छ ।

आर्थिक क्षेत्रको अवस्था क्रमिक रूपमा सुधार हुने बताउँदै उनले भने, 'विपन्न परिस्थितिमा पनि सबै कर्मचारीहरूको अथक परिश्रमबाट चुनौतीहरूलाई अवसरका रूपमा परिणत गर्दै विपन्न तथा असहाय परिवारलाई आयमुलक

कार्यमा सामेल गराई सहयोग गर्ने कार्यहरू प्रभावकारी भएका छन् ।

'लघुवित्तमाथि प्रहार भइरहेको छ : मण्डल जीवन विकासको साधारण सभा उद्घाटन गर्दै मोरङ क्षेत्र नम्बर ५ का सांसद योगेन्द्र मण्डलले लघुवित्तमाथि प्रहार भइरहेको बताएका छन् । व्यवस्थीत रूपमा सञ्चालन भइरहेको लघुवित्तलाई धरासायी बनाउनका लागि योजनाबद्ध रूपमा प्रहार भइरहेको बताएका हुन् ।

विपन्न समुदायको जीवन स्तर उकास्नका लागि काम गरिरहेका लघुवित्तमाथि प्रहार गरेर देशको अर्थतन्त्रलाई भ्रन कमजोर बनाउने गिरोह सक्रिय रहेको उनको भनाई छ । लघुवित्त विरुद्धको अभियान कमजोर भइरहेकाले विचलित नभई सेवा प्रवाह गर्न लघुवित्तलाई आग्रह गरे ।

जीवन विकासको संस्थापक समेत रहेका मण्डलले ग्रामीण अर्थतन्त्रको विकासका लागि लघुवित्त आवश्यक रहेकाले यसको संरक्षणमा सबै निकाले ध्यान दिनुपर्ने बताए । उनले लघुवित्तको सञ्चालनका लागि व्यवस्थापन समितिलाई सहजर व्यवस्थीत रूपमा सदस्यहरूलाई सेवा प्रवाहमा केन्द्रीत हुन आग्रह गरेका थिए ।

हुरू मात्रै पनि सुरुमा उल्लिखित चन्द्रकला जस्ता बालबालिकालाई पर्याप्त हुन्छ ।

बालबालिकाको ध्यान अवधि छोटो हुन्छ, गृहकार्यले उनीहरूमा अनावश्यक तनाव र थकावट सिर्जना गर्न सक्छ, जसले सिकाइ प्रतिको रूचि घटाउँछ । जुन दीर्घकालीन रूपमा हानिकारक हुन सक्छ ।

तर पनि अभिभावकको चाहनालाई ध्यानमा राख्दै गृहकार्य दिनेपरेमा प्राथमिक तहका विद्यार्थीलाई दसदेखि बीस मिनेट प्रतिदिन क्रियाकलापले भरिएका र अभिभावकसँग अन्तर्क्रिया गर्न सकिने खालका गृहकार्य उपयुक्त हुन्छ ।

अन्तिममा, विद्यार्थीलाई गृहकार्यको बोझ दिए जसरी पनि गर्नु न र कक्षामा नसकेको उपलब्धि पनि हासिल गर्न सक्नु भन्ने तर्कलाई मिथक मात्र मानेर सिर्जनशील कार्यमा जोड गरी । सेतोपाटीबाट

अमाही बरियाती उपशाखाको निर्वाचन सम्पन्न

विराटनगर । धनपाल थान गाउँपालिका-२ मा रहको नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अमाही बरियाती उपशाखाको निर्वाचन सर्वसम्मत भएको छ ।

धनपालथान गाउँपालिका का अध्यक्ष जिवबु गच्छदार को प्रमुख आतिथ्यमा सामुदायिक भवन भगवान पुरमा भएको ५२ औँ साधारण सभाको खुल्ला सत्र समापन पछि भएको वन्दसत्रले राम नारायण साहको सभापतित्व मा ११ सदस्य उपशाखा समिति सर्वसम्मतीले गठन गरेको हो ।

सर्वसम्मतीले गठन भएको समितिको उपसभापतिमा मिना देवी मण्डल, सचिवमा जयकृष्ण मण्डल, कोषध्यक्ष मा प्रभुनारायण मण्डल, उपसचिवमा शिवनाथ मण्डल, उपकोषाध्यक्षमा आनन्दलाल सुतिहार, महिला सदस्यमा हिना कुमारी सिंह, सदस्यहरूमा क्रमशः राजेन्द्र प्रसाद मण्डल, महेशलाल चौधरी, वासुदेव राय र भक्तिराम मण्डल रहेका छन् ।

सर्वसम्मत भएको पदाधिकारी र सदस्यहरूको नाम-माली निर्वाचन अधिकारी सुनिल राज मण्डलले

सावजनिक गरका थिए । पदाधिकारी र सदस्यहरूलाई प्रमाणपत्र भोली वितरण गरिन्छ ।

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी एउटा समाजिक र सेवा मुखी संस्था भएकोले यसमा लाग्ने व्यक्तिहरू पनि निस्वार्थ भावनाले लाग्नु पर्ने प्रमुख अतिथि गच्छदारले बताए । खुल्लासत्र पछि वन्दसत्रमा हुने निर्वाचन पनि सर्वसम्मतिले गर्न आग्रह गरेका थिए ।

साधारणसभामा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका आजीवन सदस्य श्याम सुन्दर सुतिहारले भने नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले

विपद तथा संकट व्यवस्थापन मा विशेष गरी बाढी-पहिरो, आगलागी, सडक दुर्घटना, चट्टायाड, हावाहुरी जस्ता विपदहरूबाट क्षति कम गर्न विपदको पूर्व तयारी सम्बन्धी जनचेतना मुलक कार्यक्रम हरू संचालन गर्ने भएकोले सदस्यमा हिना कुमारी सिंह, व्यवस्थापनमा हुने आन्दानी र खर्चको पनि हरहिसाव उपशाखाको दुरुस्त राख्नु पर्नेमा जोड दिएका थिए । विजय विश्वास, वतासु मण्डल लगायतले साधारण सभाको सफलताको शुभकामना दिएका थिए ।

लागुऔषध ब्राउनसुगर र गाँजा सहित ३ जना पक्राउ

विराटनगर । भ्रपा, मोरङ र उदयपुरबाट प्रतिबन्धित लागुऔषध ब्राउनसुगर र गाँजा सहित ३ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

भ्रपाको मेचीनगर नगरपालिका-६ स्थितमा लागुऔषध नियन्त्रण ब्युरो काँकरभिट्टाबाट खटिएको प्रहरी टोलीले चेकजाँचको क्रममा को.१ ज ३४९९ को बलेरोमा जाँच भोलालामा पाँचथर फिदिम नगरपालिका-१३ का ३० वर्षीय सनम राईलाई २ ग्राम ३६ मिलिग्राम ब्राउन सुगर सहित पक्राउ गरेको थियो । मोरङको विराटनगर-१५ स्थितबाट उदयपुर बेलका नगरपालिका-४ का ४० वर्षीय सुरज खडकालाई १ ग्राम ३६

मिलिग्राम ब्राउन सुगर सहित लागुऔषध नियन्त्रण ब्युरो विराटनगरको प्रहरी टोलीले पक्राउ गरेको थियो ।

त्यसै गरी उदयपुरको बेलका-८ स्थितमा अस्थायी प्रहरी पोस्ट कोटुवाट खटिएको प्रहरी टोलीले चेकजाँचको क्रममा को.१ ज ३४९९ को बलेरोमा जाँच भोलालामा पाँचथर फिदिम नगरपालिका-१३ का ३० वर्षीय सनम राईलाई २ ग्राम ३६ मिलिग्राम ब्राउन सुगर सहित पक्राउ गरेको थियो ।

लागुऔषध सहित पक्राउ परेका उनीहरूको थप अनुसन्धान तथा आवश्यक कानूनी कारवाही भइरहेको छ ।

विद्यार्थीलाई...

भनेर चिनिन्छ । उनी शिक्षामा नयाँ दृष्टिकोणका लागि परिचित छन् । उनको तर्क छ, 'गृहकार्य वास्तविक जीवनका प्रयोगहरूसँग मिल्नुपर्छ । अनि मात्र विद्यार्थी सिकाइको सान्दर्भिकता र सामग्रीसँग अर्थपूर्ण रूपमा जोडिन सक्छन् ।' निष्कर्षमा, गृहकार्य दिने वा नदिने भन्ने बहसमा तर्कहरूलाई तुलना गर्दा गृहकार्य दिन सकिन्छ भन्नेमा बलिया देखिन्छन् तर अत्यन्तै विचारपूर्वक मात्रै ।

गृहकार्य शैक्षिक प्रक्रियाको महत्त्वपूर्ण भाग हो । यसले विद्यार्थीको सिकाइलाई सुदृढ बनाउनुका साथै उनीहरूलाई जिम्मेवारी र आत्मनिर्भरता विकास गर्न सहयोग गर्छ ।

तर, गृहकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन तीन महत्त्वपूर्ण आयामका

आधारमा योजना गर्न आवश्यक छ: उद्देश्य (किन दिने?), सामग्री (के दिने?), र मात्रा (कति दिने?) । यी आयामहरूको सन्तुलनले गृहकार्य प्रभावकारी बनाउँछ । गृहकार्यको प्रमुख उद्देश्य कक्षाकोठामा विद्यार्थीले सिकेको ज्ञा सुदृढ पार्नु हो । विद्यार्थीको बुझाइलाई गहिरो बनाउन कक्षामा पढाइएका विषयवस्तु सम्बन्धित कार्यहरू दिन सकिन्छ तर, त्यसको उद्देश्य स्पष्ट हुनुपर्छ । केवल समय बितानु दिइने गृहकार्यले विद्यार्थीको प्रगति गराउँदैन ।

अर्को, गृहकार्यको सामग्री सोचविचारपूर्वक चयन गर्नुपर्छ । सामग्रीले विद्यार्थीको स्तर, रूचि र कक्षाकोठामा पढाइएको विषयवस्तुसँग मेल खानुपर्छ । अर्थपूर्ण, सान्दर्भिक र सिकाइएका अवधारणालाई अभ्यास गराउने खालको गृहकार्य हुनुपर्छ ।

एउटै प्रकारका अभ्यासले विद्यार्थीलाई दिक्क गराउन सक्छ । त्यसैले लेखन वाहेकका विभिन्न प्रकारका गतिविधिहरू, जस्तै योजना कार्य, गृहकार्यमा समावेश गर्नाले यसमा विविधता आउँछ ।

त्यस्तै, गृहकार्यको मात्रा विद्यार्थीको उमेर र स्तर अनुसार निर्धारण गर्नुपर्छ । कक्षा तीनसम्मका बाल बालिकालाई गृहकार्य दिनु आवश्यक छैन भन्ने धारणा छ किनभने यस उमेर समूहका बालबालिकाको सिकाइ मुख्य रूपमा खेलकूद, अन्वेषण र सिर्जनात्मक क्रियाकलापहरू मार्फत हुन्छ । गृहकार्यले उनीहरूको प्राकृतिक जिज्ञासा र सिर्जनशीलता सीमित गर्न सक्छ । स्कुलमा प्रभावकारी रूपमा गराइएका कक्षाकार्य

हुरू मात्रै पनि सुरुमा उल्लिखित चन्द्रकला जस्ता बालबालिकालाई पर्याप्त हुन्छ ।

बालबालिकाको ध्यान अवधि छोटो हुन्छ, गृहकार्यले उनीहरूमा अनावश्यक तनाव र थकावट सिर्जना गर्न सक्छ, जसले सिकाइ प्रतिको रूचि घटाउँछ । जुन दीर्घकालीन रूपमा हानिकारक हुन सक्छ ।

तर पनि अभिभावकको चाहनालाई ध्यानमा राख्दै गृहकार्य दिनेपरेमा प्राथमिक तहका विद्यार्थीलाई दसदेखि बीस मिनेट प्रतिदिन क्रियाकलापले भरिएका र अभिभावकसँग अन्तर्क्रिया गर्न सकिने खालका गृहकार्य उपयुक्त हुन्छ ।

अन्तिममा, विद्यार्थीलाई गृहकार्यको बोझ दिए जसरी पनि गर्नु न र कक्षामा नसकेको उपलब्धि पनि हासिल गर्न सक्नु भन्ने तर्कलाई मिथक मात्र मानेर सिर्जनशील कार्यमा जोड गरी । सेतोपाटीबाट